

והטלוויזיה הצרפתית

אם צרת רבים היא חצי נחמה, או צרות האופקים של הטלוויזיה הצרפתית יכולה, למשל, לנחם אותנו.

מי שחושב שצרות-האופקים של אותה טלוויזיה נוגעת רק לעניינים פוליטיים, לפי המסורת הגוליסטית המפורסמת, אינו אלא טועה. יש לה גם דרישות מוסריות מן ה- עובדים שלה, לכן היא פיטרה למשל קרי- יינות שחומת-עור בהם סילבט קאבריסו, אשר העיזה להצטלם עירומה בירחון נוסח פלייבוי, כדי להשלים את המשכורת, העלו- בה לדבריה, שהיא מקבלת במוסר.

קרייניוזה הטלוויזיה - עירומות. ההגנות לאיחור פרשה לא אחר לבוא. יר- חון צרפתי אחר, שזה עתה יצא לאור, הנך את גליונו הראשון בסידרה שלמה של צייר- רים המראים את כל קרייניוזה הטלוויזיה עירומות כבינים היחידן. מאחר וקרייניוזה אלה הסכו בצרפת לדמויות מקובלות, נער- צות ומכובדות מאוד, סמל מופת למיסוד מסודר ומאורגן היטב - כל שצרה במקום, כל חינוך מתוכנן, הכל לכבוד המשפחה והבית - ברור שהספרה שקמה בעקבות הפירסום אינה מבוטלת.

התגובות לא איחרו לבוא. ז'אקלין הוואה, שחקנית קולנוע בזמנו וכיום מן החתיקות שבקרייניוזה הטלוויזיה, כבר הודיעה שהיא מעדינה באפשרות של ביעה משפטית. אמא עירומה. מערכת הירחון, מצידה, הסבירה את המעשה בפשטות: "צייר אל- מוני שיגר לנו את הציורים, חשבנו שהם משעשעים - ומירסמו אותם. התגובות ברחוב הצרפתי שונות. חלק נכבד מהצער רים מתלגלג מצחק. האנשים המכובדים לעומת זאת, רותחים מכעס. ללעוג לסמל השלמות והעדנה המשחתת שלנו? כאילו היה משהו מצייר את אימו עירומה." הכל, משמע, תלוי בחוש ההומור.

אופרה

כארמן מביימת את כארמן

את כארמן

הזמרת רגינה רוניק היא מצויסטרן מפורסמת בעולם. אחד התפקידים בהם הצ- טיינה תמיד היתה כארמן, הצועניה של פרוספר מרימה שהולבשה בלחניו של ברי- זה. לפני כמה חודשים בלבד עברה גברת רוניק דיאטה חמורה במיוחד, כדי שתוכל להופיע בדמות קוסלת-הגברים שחומת-ה- צו, על בימת המטרופוליטן בניו-יורק. אלא שהיא אינה מסתפקת בוימרה בלבד. לפני כמה שנים ביים נכדו של ואגנר את- כארמן בהמבורג, והבימוי לא כל כך מצא- חן בעיניה: "אין לכם מושג עד כמה הייתי משתוקקת לשיר את התפקיד לבושה ב- הצאיות צבעוניות, וישבת רגל על רגל ר- מעשנת סיגריה. אבל מי ירשה לי זאת?" אל רולף ליברמן, מנהל האופרה בהאמי- בורג אשר בחר בה לככב בהצגתו של ואג- נר הנכבד, היתנתה שאלה תוצפנית בהחלט. "מדוע לא, תיפתן לי לביים את ההפקה ה- באה שלי".

דואט בשתי שפות. ליברמן, המת- קדם בין מנהלי האופרה היום, לא התמר- מה, הזמין אותה בכל הרצינות לביים אח- כארמן. ועתה, מתכוננת רגינה רוניק בכל- הרצינות לנסות הבימוי האחד-החדש שלה. שיערך בעת ובעונה אחת בשתי שפות, כאשר שני צוותים מקבילים ישירו, האחד בגרמנית והשני בצרפתית. הבמאית כבר מתכננת שיחות ארוכות עם הזמרות שלה, על הרקע הפסיכולוגי לתפקיד.

עכשיו, אם כן, מחכים כולם לרגע ש- סרנקו זפירלי במאי האופרות המפורסם, יתחיל לשיר.

תדרוך

הכסאות (הבימה) - הצגת העונה. תמצית הסרטיה האנושית בזכרונותיהם של שני זקנים המארחים דמויות מיוניות מ- ערבם. מפרייטו של יוג'ין יונסקו, בריצוץ מבריק של שלמה בר-שביט וליאה קניג. בשפלה (הקאמר) - נשמות רוטיות לר- הטות מסתרות מתחת לשכבות העוני ו- הוהומה של דיירי משכן עוני במחזה של גורקי, המועלה בכבוד רצינית ובהתפר- ציות זעם נוסח אמריקה.

מטרוניתא בת 450 עדיין מגלה

קסם של נעורים

"מאחר ואנשים הם רעים מטיבעם, ואין כל סיכוי שיקיימו את הבטחותיהם, אין לך שום סיבה לקיים את הבטחותיך." משפט זה מסכם את כל תורת החיים של ניקולו מקיאוולי (הנטי) המשמשת עד היום תירוץ טוב לכל מנהיג לאימי במעשיו השפלים. ולאלה שספרי התיאוריה שלו ככדים מדי לעיכול, כתב מקי- אבלי גם מהזות, בהם חזר על- אותה הנוסחה. האנשים הם ברובם טיפשים, רופי-בצע ו/או כבוד. מי שיועד לנצל את חולשותיהם ל- טובתו, ישלוט בעולם.

ההדגמה הדרמטית המוצלחת ב- יותר לתורתו הוא מחזה בשם מנדרגולה, בו מצליח טפיל - "אדם החי על חשבון אחרים וסוחט מהם כספים בדרכים חוקיות ולא כל- כך חוקיות" - להכניס גנדרן צעיר למיטתה של אשה חסודה, בעזרתם הפעילה של אם האשה, בעלה והי- כומר הממונה שלה. הוא מרמה את כולם - והם עוד מודים לו על- כך.

כיום מנדרגולה היא בת 450 שנה, אבל כדברי מקיאוולי - "כל מי שמשוה את העבר להווה, מגלה שאותן השוקות וחולשות שולטות בעולם מאז ומתמיד." לכן מתאים מחזהו לימינו בדיוק כפי שהתאים לתקופתו. אמנם התרגום שהעניק לו יעקב שבתאי, בהצגת התיאטרון ה- עירוני חיפה, קרוב יותר לעיבוד מאשר לתרגום, אבל הרוח המזלזלת של מקיאוולי ממשכה לנשוב בכל דמויותיו.

הבימוי של מייק אלפרסד הפך את השוטים של המחזה לשוטים מרקדים, מקפצים, משחוללים וחס- רי מנוחה. הוא משתמש בתפאורות מינימליות וסמליות (בית הווג ה- נשוי לובש על הבימה צורה של זירת איגרוף), ניפח את תפקידה של אלמנה צעירה לסמל של הת- ייחמות צעירה, או מוסיף דמות של שרת כנסיה הצובט את עכוזי הגברות. הוא גם מרבה בתנועות רבות משמעות (גסות) בכל הזדמנות. התוצאה משעשעת מאוד, מבררת ומרתקת את העין בלי הרף.

השחקנים, ובמיוחד אריה יצחק (הטפיל), אהרון אלמוג (הבעל) ושבתאי קונורטי (המשרת), הוכיחו את עצמם כאקרובטים מוכ- שרים. יד הבמאי מורגשת בכל אחת מתנועותיהם; ייתכן שמרוב עצי התנועה לא רואים תמיד את יער הציונות, אבל בסופו של דבר, זה מהנהג בהחלט.

במאה ה-16 למיטת הבת בעזרת הכומר

השובבים שרוצים להתאמץ

ברצינות

אם עולם הפזמונים מתחלק לתקופה שלפני החיסושות ולתקופה שאחרי, הרי בפזמונים הישראליים אפשר לטס: לפני החלונות הגבוהים ואחריהם.

מה שהיה לפני, מכונה היום די בזלזול, עלידי הצעירים המת- קדמים, כ"שירי מולדת", מה שבא אחר-כך, הוא נסיון, החוזר ונשנה מדי פעם, למצוא נוסחה לפזמון-קצב מוסר בעבודת, שיהיה כולו חטיבה אחת טבעית - המוסיקה, המילים, העיבוד והצליל. זה גם מה שמנסה היום להטיג שלישייה שזה עתה נולדה, הקוראת לעצמה שובבי ציון - קובי רכט, קובי אשרת וחנן יובל. מה שאנחנו רוצים זה קודם כל לשיר שירים יפים" קובעים שלושתם. בכך הם מתכוונים בעצם להמשיך את אותו קו של קראוט, חנוך ושות'. האם זה גם מה שהקהל רוצה? זה עדיין לא ברור. לפחות

"שובבי ציון" להתקש די הצורך

מקום טוב באמצע

אם מתכוונים במיצעדי הפזמונים השורצים זקא חיקוי סררמו יותר מאשר פזמוני-קצב עם תוכן של ממש.

"הסיבה לכך" טוען חנן יובל, "היא שכל אלה שהאפשרות בידם, אינם מתקשים די הצורך להרגיל את הקהל לסוג זה של מוסיקה. אילו הזמרים היו מקפידים יותר על בחירת רפרטואר, והשדרנים היו מקפידים יותר בבחירת הפזמונים לשידור, היה הקהל בארץ מתרגל לקצב בעברית. בדיוק כפי שהקהל בכל ארצות אירופה התרגל לקצב בשפתו שלו."

איך אם כן, בוחרים רפרטואר? "מבלים שעות רבות ביחד, ומחפשים. קובי וקובי כותבים בעצמם, מקפידים על עיבוד תזמורתי, והמעבד שלנו, פיאמנטה, מוכן תמיד להתחשב גם בבעת המלחין וגם באפשרויות הזמרים, וזו תכונה נכונה. אנחנו באמת מאמינים שמסוג כך התוצאה שנשיג תהיה טובה יותר מן הרגיל."

מה קשה במיוחד, הוא למצוא כותב מילים לסוג זה של פזמונים. כי המילים לא צריכות להיות מאולצות אלא מולבשות בדיוק על המוסיקה. והשפה העברית היא די נוקשה ולא תורגלה מספיק בסוג זה של פזמונים."

בינתיים עברו השובבים את טבילת האש הראשונה שלהם עם מייק בראנט. עכשיו הם רוכסים צידו, כי "מי יכול לסמוך על הכלים או על מערכות הקול הקיימים באולמות בארץ." הם מתכי- ננים דברי קישור קצרים וקולעים להופעה, מקליטים את תקליטס ארוך-הגוף הראשון, ומקווים לבנות, בהדרגה, תכנית לערב שלם. שובבים או לא, רצון טוב ויחס רציני יש להם. וזה כבר משהו.

סולוויג לא נורמלית

הבדיחה האחרונה שמהלכת במיסדרונות הבימה: אם רואה במאי פריינט, יוסי יזרעאלי, את אחד "מותיקי הקולקטיב" מתקרב לאולם החזרות, הוא לוחש באוזנו רמו, שאולי אינו דק כל-כך, אבל פועל מהר בדרך כלל: "הפרמיירה ב-15 בפברואר!" כי השמועה כבר עשתה לה כנפיים. פריינט לא יהיה אותה הצגה קלסית בפירושים המגוללים זה שנים על בימות העולם.

רבינוביץ' וניצן ב"תקליט מכספר 3" אחד גדול, אחד בן-אדם

כי אם משהו גועו, עם רובד פסיכולוגי-מודרני מחדש: תאור הידרדרותו של אדם. כל היצורים המופיעים, גדלים ומזדקנים יחד עם פה. אינם אלא כפיות שצמחו מתוכו. סולוויג שעד היום היתה דמות האוהבת הנאמנה הניצחית, דמות רומנטית טיפוסית, תיאלץ להשתנות גם היא.

איך? "אני חושבת שסולוויג זו היא הרבה יותר חזקה מסתם נשמה רומנטית!" מציגה נירה רבינוביץ' את הדמות שהיא לובשת, מודדת ומתמידת עימה, מחזרה לחזרה, "היא מין אשה שברור לה היטב לקראת מה היא הולכת, ושכסופו של דבר חשיג את רצונה. הנכונות הוה להמתין תקופת חיים, זה משהו בלתי נורמאלי אצלה. מין עקשנות פטאליית."

סולוויג הוא תפקיד מסובך בהצגה מסובכת, מודה נירה. מה שנקרא בשפת התיאטרון: פרודוקציה גדולה. לגביה, זו הזדמנות גדולה: לנצל את כל הדברים שהיא יודעת לעשות ואוהבת לעשות. לשחק, לשיר ולהתנועע, הכל יחד - ובמקום האהוב עליה ביותר: בתיאטרון.

"שירים חסידיים, זה בא לי מבית אבי. אבל התיאטרון - זו אהבתי הגדולה. ומה שנהדר לי, זה לעבוד עם שני היוסיים. ואני מוכרחה לומר משהו על כל יוסי לחוד. על יוסי יזרעאלי - הוא גדול. כשהוא עובד בחזרה עם שחקנים, אפשר לראות אותו מתמודד עם החומר. הוא יודע בדיוק מה הוא רוצה. על יוסי בנאי - זה בן-אדם, ושחקן, ופארטנר. מה שנראה קודם כמו דיקלום בלתי אפשרי, יוצא מפיו כמו פיטפוט באמצע הרחוב, טבעי כמו שמדברים אנשים."

ולפני שנירה נכנסת לאולפן, להקליט תקליט מס' 3 של שירים חסידיים, עם הפרטנר שתגג איתה השבוע מאה הצגות נירה רבי- נוביץ' ושלמה ניצן שרים ומספרים:

יש לה הודעה: "הלוציא תקליט, זה בשבילי יותר מספריירה! ההצגה עוברת אבל התקליט נשאר."

